

Lletres Asturianes abandona la edició en paper. — Desde el número 122 (marzo 2020) la revista *Lletres Asturianes* dejó la edición impresa en papel para pasar a publicarse únicamente en versión electrónica de libre acceso en los mismos sitios donde venía localizándose ya desde el número 105 (2011): la web de la revista: <www.lletresasturianas.com> y la web de la Academia de la Llingua Asturiana: <www.academiadelalingua.com/lletresasturianas/index.php>. Además, y desde ese número 122, se publica igualmente en la plataforma REUNIDO de la Universidad de Uviéu, también bajo esas mismas condiciones de libre acceso para todos los usuarios: <<https://www.unioviedo.es/reunido/index.php/Lletres>>. [DOI: <<https://doi.org/10.17811/llaa.122.2020>>]. La Academia de la Llingua Asturiana, como responsable editorial, y al igual que muchas otras entidades similares, estableció criterio en este sentido después de un tiempo de seria reflexión sobre la cuestión. Con ello, *Lletres Asturianes* da un nuevo paso adelante en su historia para actualizarse y adaptarse a las tendencias editoriales que vienen aconsejando en los últimos tiempos la sustitución del formato impreso por el medio electrónico, para lograr así una revista de mucho mayor alcance a nivel nacional e internacional. El acceso libre a sus contenidos facilitará en cualquier caso la disponibilidad de la consulta.

Pilar FIDALGO PRAVIA
Academia de la Llingua Asturiana

Algunas publicaciones de la Academia de la Llingua Asturiana (2019-2020)

Revistas

- *Lletres Asturianes* n°s 122 (marzo 2020); 123 (octubre 2020) [Ed. electrónica]
<<http://www.academiadelalingua.com/lletresasturianas/index.php>>
<<https://www.unioviedo.es/reunido/index.php/Lletres>>
- *Ciencias. Cartafueyos asturianos de Ciencia y Teunoloxía* n° 9 (2020)
<<http://www.academiadelalingua.com/Ciencias>>
<www.unioviedo.es/reunido/index.php/CCACT>
- *Cultures. Revista asturiana de cultura* n° 24 (2020) [Monográfico dedicado a leyendas y tesoros en la tradición oral asturiana]
- *Lliteratura. Revista lliteraria asturiana* n° 36 (2020)
- *Rieglu de San Benitu*. Uviéu, Monesteriu de San Pelayu & Academia de la Llingua Asturiana, 2019

Pilar FIDALGO PRAVIA
Academia de la Llingua Asturiana

VIII Seminari d'Estudis Catalans del Vuit-cents (Universitat de Vic, 14 de desembre de 2018). — El divendres 14 de desembre de 2018, la Sala Segimon Serrallonga de la Universitat de Vic va acollir el VIII Seminari d'Estudis Catalans del Vuit-cents. Tot partint de l'esperit de la Xarxa temàtica de recerca sobre la Renaixença, que va crear el Dr. Joaquim Molas i va continuar el Dr. Pere Farrés, el 2012 es va constituir aquest Seminari permanent interuniversitari, d'organització

rotatòria i seu itinerant, amb la intenció d'ampliar-ne l'abast fins als estudis culturals del segle XIX, sense deixar mai de banda, això sí, el pinyol de tot que és la línia d'estudis dedicada a la literatura.¹ En aquesta ocasió, doncs, l'organització va recaure en el Grup de recerca Textos literaris contemporanis: estudi, edició i traducció (TEXLICO), la Societat Verdaguer i la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris, de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. El seminari es va dividir en dues taules al matí («Llengua literària i Renaixença» i «Verdaguer i el segle XIX a Vic») i una ruta literària per Vic seguida d'una visita guiada per l'Arxiu Episcopal de Vic a la tarda.

Georg Kremnitz, professor emèrit de la Universitat de Viena, autor de *Katalanische und okzitanische Renaissance. Ein Vergleich von 1800 bis heute* ('Renaixença catalana i occitana. Una comparació de 1800 fins a l'actualitat') i que acabava de rebre el premi Robèrt Lafont en reconeixement per la defensa, la projecció i la promoció de la llengua occitana, va ser l'encarregat d'encetar la primera de les dues taules del matí, dedicada a «Llengua literària i Renaixença», amb la ponència «Algunes diferències entre les renaixences catalana i occitana al segle XIX». Kremnitz va separar totes dues renaixences en dues fases. La primera, la va situar entre 1815 i 1850, i destacaria per ser un primer moment de descoberta i recuperació de la cultura pròpia. La segona fase, va explicar, «es pot fer començar amb la fundació del moviment del *Felibrige* a la Provença el 1854 i la publicació de *Mirèio* de Mistral el 1859 i la represa dels Jocs Florals a Barcelona el mateix any 1859». Al mateix temps, seria en aquesta segona fase, especialment entre 1859/1866 i 1876, que trobem «les relacions més intenses entre els dos moviments». Kremnitz també va situar l'exili de Víctor Balaguer a la Provença, entre 1866 i 1867, com un moment important de trobada entre totes dues renaixences. La diferència fonamental —i potser decisiva—, la trobaríem en el fet que, mentre per un cantó hi ha la tendència cap al catalanisme polític de caire no-sucursalista, per l'altre, malgrat el precedent del primer *Felibrige* (i alguna excepció), es restringirà l'àmbit d'acció en la literatura.

Seguidament, Jordi Ginebra, de la URV i comissari de l'Any Pompeu Fabra 2018, va pronunciar la ponència «La llengua de Verdaguer vista per Pompeu Fabra». Ginebra va dividir la seva intervenció en dues parts: en la primera va repassar cronològicament les diverses referències que Fabra fa a Verdaguer en la seva obra, mentre que en la segona, es valoraven aquestes referències. Una conclusió que va exposar va ser que, malgrat el pes que Fabra donava a la figura del poeta de Folgueroles en el moment de «represa literària», l'interès per l'obra verdagueriana, el va centrar en l'àmbit lèxic, del qual Fabra valorava la genuïtat i la precisió; amb tot, la valoració que en faria és lluny de la visió mítica del «rústic genial».

La segona taula del matí, amb el títol, «Verdaguer i el segle XIX a Vic», la va encetar l'historiador David Cao, de la UB i autor de *Societat i sociabilitat. El Cercle Literari i els inicis de l'associacionisme recreatiu, cultural i polític a Vic (1848-1902)*, amb la ponència «Vic en l'època de Verdaguer: ciutat muntanyesa en gran angular». Cao va fer una anàlisi detallada dels diversos moviments polítics i culturals del Vic d'inicis de la segona meitat del segle XIX, època de formació de Verdaguer, i va repassar-ne des de la presència pública dels eclesiàstics, fins a les tendències i vinculacions de la premsa local. El gruix de la intervenció, el va centrar a repassar, per un cantó, les condicions històriques i culturals d'una entitat com el Cercle Literari, una de les més rellevants del Vic del moment, i, per l'altre, la relació que hi va tenir Verdaguer. Cao va acabar amb una valoració del «vigatanisme» com a agent de la construcció d'una certa ideologia i imatge de la Catalunya del moment.

La darrera intervenció del matí va anar a càrrec del filòleg i reconegut verdaguerista Francesc Codina, de la mateixa UVic, que va presentar la ponència «Verdaguer: territori i identitat», que,

1. Vegeu-los tots al web <<http://www.geliv.ub.edu/seminari-destudis-catalans-del-vuit-cents/>>.

d'alguna manera, feia de continuació de la de Cao. Codina va caracteritzar, primerament, la presència del territori i del paisatge en l'obra de Verdaguier, ja sigui des de la vessant geogràfica, ja sigui des de la vessant toponímica, i els rendiments estètics —i, en part, ideològics— que en tragué el poeta. Tot seguit va lligar aquests procediments als processos de construcció simbòlica que Verdaguier fa d'aquest *lloc* i territori i com arriben, en alguns casos com ara amb la Plana de Vic o «La Muntanya», a esdevenir, en la seva obra, entitats de caràcter gairebé mític. Codina va lligar tots aquests processos verdaguierians a diversos contextos, des del cultural i literari fins a l'econòmic i social, en relació amb la industrialització i urbanització de la societat del moment.

Finalment, durant la tarda, els assistents al seminari del matí van poder seguir una ruta literària per la ciutat de Vic guiada per Llorenç Soldevila i Pere Quer, ambdós professors de la UVic-UCC, que van proposar la ruta *Vic de la mà dels autors renaixencistes*. I seguidament Rafel Ginebra, arxiver i bibliotecari de l'Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic, va fer una visita guiada del tot detallada per l'Arxiu Episcopal.

Pel que fa a les quatre intervencions del matí, es podran llegir en forma d'article al número 27 de l'*Anuari Verdaguier. Revista d'estudis literaris del segle XIX* (2019). En acabar la jornada, es va emplaçar els assistents al següent seminari d'estudis catalans del vuit-cents, que se celebrarà, pel que sembla, a Girona.

Jaume COLL MARINÉ

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Simposi La Colla de Sabadell. Joan Oliver, Francesc Trabal i Armand Obiols (Sabadell, 4 i 5 d'octubre de 2019). — El 4 i el 5 d'octubre de 2019 va celebrar-se el Simposi *La Colla de Sabadell*, el primer encontre acadèmic dedicat íntegrament a aquest grup d'escriptors en el seu conjunt. Dels tres autors citats en el títol, segurament el que ha gaudit de més atenció per part dels estudiosos és Joan Oliver. La literatura de Francesc Trabal compta també amb un bon nombre d'estudis i ha estat objecte d'anàlisi en altres congressos, i el cas d'Armand Obiols ha estat, de tots tres, segurament el més desatès, tot i que el 2004 va celebrar-se a la Universitat de Barcelona una jornada dedicada a la figura del crític, de la qual, però, no va resultar-ne cap publicació que en recollís les intervencions.

Pel que fa a l'organització de la iniciativa, coordinada pels professors Francesc Foguet (Universitat Autònoma de Barcelona) i Olívia Gassol (Universitat Oberta de Catalunya), paga la pena d'assenyalar que s'emmarcava en el conjunt d'actes amb motiu de l'Any Colla de Sabadell, una celebració sorgida del teixit associatiu local i acollida com a commemoració oficial del Govern per part de la Institució de les Lletres Catalanes. Per això, a més del suport de la ILC, l'organització del Simposi comptava amb l'Ajuntament de Sabadell, la Societat Catalana de Llengua i Literatura i el Col·lectiu Pere Quart, així com la col·laboració de la comissió 100 Anys de la Colla de Sabadell i el Departament de Filologia Catalana de la UAB.

La primera sessió va acollir tres comunicacions dedicades a l'activitat de la Colla de Sabadell com a grup: Joaquim Sala-Sanahuja, a partir de la pregunta «La Colla de Sabadell: és possible un localisme d'avantguarda?», va presentar els aspectes més relacionats amb la realitat local en els inicis de l'activitat del grup, i va apuntar alguns elements que proposen una relectura del sentit que sovint s'havia atribuït a la seva actuació. Per explorar les dinàmiques locals que acolliren el sorgiment del grup, Marc Comadran va presentar «La Colla contra La Colla: polèmiques fundacionals del grup de Sabadell», en què exposava les implicacions ideològiques dels debats que expliquen la naixença del nucli i la seva irrupció en les publicacions locals, especialment el *Diari de Sabadell*. Per acabar aquest bloc, Maria Campillo va resseguir alguns aspectes de la intensa activitat dels tres